

Број:3/20

Лесковац, 29.01.2020.године

**ПРЕДСЕДНИЦИМА СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА
У УСТАНОВАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ЈАБЛАНИЧКОГ ОКРУГА**

ПРЕДМЕТ: Обавештење

У вези са изменама законске регулативе којом се уводи „документовање“ трошкова превоза, а услед бројних пријава неправилности праксе и то: у погледу утврђивања права запослених на накнаду, те коме она припада, а коме не, у погледу утврђивања висине накнаде, као и вршења разних облика притисака на запослене условљавањем остваривања њихових права неправилним, унапред припремљеним формама изјава, у обавези смо да представницима Синдиката и чланству укажемо на следеће:

Запослени остварује право на накнаду за долазак на рад и одлазак са рада у складу са Законом о раду, Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и уговором о раду. Дакле, накнада за долазак и одлазак са рада запосленом припада по закону.

Одредбама чл.118. ст.1. тач.1) Закона о раду, предвиђено је да: „Запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.“

Одредбама чл.26. ст.1. и ст. 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика предвиђено је да:“ Запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз. Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза. На захтев запосленог послодавац је дужан да запосленом обезбеди месечну карту за долазак и одлазак са рада, уколико није обезбедио сопствени превоз.“

Напомињемо да горе цитираним прописима **право запосленог на накнаду за долазак на рад и одлазак са рада није условљено:**

- изјавом запосленог о раздаљини од места пребивалишта до места седишта послодавца,
- коришћењем искључиво једне врсте превоза или констатно једног начина доласка на рад и одласака са рада (осим у случајевима када послодавац има сопствени превоз),

па је наметање претходно описаних обавеза према запосленом непотребно, неправилно, штетно и свакако спада у домен прекорачења овлашћења послодавца **те запослени нису дужни да се придржавају оваквих обавеза.**

Такође напомињемо да су горе цитираним прописима, критеријуми за одређивање висине накнаде за долазак на рад и одлазак са рада прописани, те да одлука органа јединице локалне самоуправе којом се већ прописани критеријуми изнова утврђују, ревидирају, мењају није извор права и није у складу са Уставом РС (видети одлуку Уставног суда Републике Србије **ГУо-63/2016 од 16.03.2017.год. о оцени уставности одлуке органа локалне самоуправе о утврђивању права на повлашћени превоз у јавном, градском и приградском саобраћају ученика и запослених у основним и средњим школама и установама културе**)

Даље, **одредбама чл.18.ст.1.тач 1) Закона о порезу на доходак грађана** предвиђено је: „Не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде документованих трошкова превоза да долазак и одлазак са рада – до висине цене месечне

превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.914,00 динара месечно.“

Горе цитираним прописом уређује се дакле, питање **када ће послодавац на примања запослених плаћати порез а када не**, односно услови под којима ће послодавац бити ослобођен плаћања пореза на примања, у шта спада накнада, сада документованих трошкова превоза и то до износа 3.914,00 динара, а да ли ће се уопште и на који начин овај пропис одразити на остваривање права запослених, а посебно оних који своје трошкове нису доказали-документовали, видеће се у ставовима судске праксе у будућем периоду.

Оно што је сасвим сигурно је то, да актуелни ставови судске праксе највиших судских инстанци на територији Републике Србије иду у прилог томе да накнада за долазак и одлазак са рада припада свим запосленима, цитирамо:

„Поштујући наведене одредбе закона и Посебног колективног уговора, правилно закључује другостепени суд да тужилац основано захтева исплату накнаде за долазак и одлазак са рада за спорни период потраживања. Ово право тужиоцу је као запосленом код туженог било утврђено цитираним одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, као и цитираним одредбом члана 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Како ни цитираним одредбом Закона о раду, као ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, право на накнаду трошкова није условљено растојањем од места пребивалишта до радног места, као ни одређеном категоријом болести запосленог, следи да право на накнаду трошкова превоза припада свим запосленима, односно и онима који не користе јавни саобраћај, већ од куће до радног места долазе сопственим аутомобилом или пешице. Поред тога, остваривање овог права није условљено ни обавезом запосленог да се посебним захтевом обрати туженој ради признавања трошкова превоза, јер ни та обавеза није прописана ни законом ни Посебним колективним уговором, а ни Уговором о раду, па се у конкретном случају непосредно имају применити одредбе закона инаведеног Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.“ (Видети пресуду Врховног касационог суда Рев2 680/2016 од 19.05.2016.године)

Напомињемо да је одредбама **чл.126. ст.1. Закона о основама система образовања и васпитања** предвиђено следеће: „**Директор је одговоран за законитост рада** и за успешно обављање делатности установе.“, а одредбама **чл.133.ст.1.тач. 1)** истог закона предвиђено је: „**Секретар установе стара се о законитом раду установе, указује директору и органу управљања на неправилности у раду установе.**“, те су послодавци у обавези да поштују и примењују све законе и подзаконске акте којима се уређују права запослених на накнаду за долазак и одлазак са рада и да са тим у вези избегавају доношење неисправних, незаконитих и штетних одлука.

Дакле укратко: Променио се Закон о порезу на доходак грађана по коме је сада послодавац, за документоване трошкове превоза запослених за долазак и одлазак са рада, ослобођен плаћања пореза до износа 3.914,00 динара, А НИЈЕ СЕ ПРОМЕНИО НИЈЕДАН ПРОПИС КОЈИ ЗАПОСЛЕНИМА ГАРАНТУЈЕ ИСПЛАТУ НАВЕДЕНИХ ТРОШКОВА. Према томе закон **никоме није укинуо право на исплату поменутих трошкова**, па ће свако поступање послодавца којим се запосленом условљава ово право бити супротно закону. Директори школа који тренутно поступају у складу са „одлукама“ усаглашеним на активима директора, доносе спорне „Правилнике о накнади путних трошкова“ и бомбардују запослене небулозним изјавама и захтевима за достављањем „лажних“ фискалних рачуна, озбиљно ризикују да иницирају покретање лавине судских процеса и направе далеко веће трошкове од трошкова пореза који покушавају да избегну. У свету би се правдање трошкова за долазак и одлазак са рада туђим рачуном за бензин, за запосленог који, на пример, на посао долази бициклом, звало утајом пореза. Овде нас послодавци „приморавају“ да у томе учествујемо.

Молимо представнике Синдиката образовања Србије у установама да члановима Синдикалне организације учине доступним ово обавештење.

председник
Александар Ничић